

Bolgarske osnovne šole in učiteljstvo.

Tudi Bolgari imajo osnovno šolstvo razdeljeno v dve skupini, v nižjo in višjo. Nižjo imenujejo »prvonačalno učilišče« in traja 4 leta, višjo pa »pogimnazijalno učilišče«, ali »pogimnazija« ter traja 3 leta. Šolska obveznost začneja s 7. letom in končuje s 14.

Celotno osnovno šolstvo imajo razdeljeno na 3 dele, v narodno, manjšinsko in propagandno šolstvo. Med njim je razlika v tem, da v narodnih poučujejo v bolgarskem jeziku, v manjšinskih v jeziku manjšine, v propagandnih pa v jeziku države, ki je osnovala šolo. Prva je v državni režiji, drugi dve pa v privatni.

V šolskem letu 1928./29. so imeli narodnih šol:

prvonačalnih	4317 s 442.251 učenci,
progimnazijalnih	1335 s 140.249 „
manjšinskih šol:	
prvonačalnih	1161 s 52.356 „
progimnazijalnih	45 s 3.742 „
propagandnih šol:	
prvonačalnih	21 s 2.759 „
progimnazijalnih	17 s 2.204 „
skupno:	
prvonačalnih	5499 s 497.366 „
progimnazijalnih	1397 s 146.195 „

Od manjšinskih osnovnih šol (prvonačalnih in progimnazijalnih) je:

turških	1144 s 51.344 učenci,
židovskih	29 s 2.678 „
armenskih	16 s 1.439 „
čehoslovških	6 s 179 „
drugih	11 s 458 „
skupaj	1206 s 56.098 „

Od propagandnih osnovnih šol je:

francoskih	18 s 2.961 učenci,
angleških	12 s 1.282 „
italijanskih	4 s 450 „
amerikanskih	2 s 125 „
katoliških	2 s 145 „
skupaj	38 s 4.963 „

Iz teh podatkov vidimo, da so imeli Bolgari v pretečenem šolskem letu skupno 6896 osnovnih šol s 643.561 učenci.

Število bolgarskega osnovnošolskega učiteljstva je sledeče.

V Bolgari so učitelji vse učne osebe od otroškega vrtca (detske gradine) do vstevši gimnazije. Le na univerzi so profesorji. Osnovnošolsko učiteljstvo se deli v dva tipa, v prvonačalni tip in progimnazijalni. Prvonačalni učitelj postane po dovršitvi učiteljskega (pedagogičnega) gimnazija, progimnazijalni pa, ko poleg tega opravi še dva letnika pedagoške šole (pedagogičski kurz).

V šolskem letu 1928./29. so imeli prvonačalnih učiteljev: državnih 13.362, privatnih 2.138; progimnazijalnih pa državnih 5.983, privatnih 315. Torej skupno 21.798 osnovnošolskih učiteljev.

Bolgarska učiteljska društva. Bolgarski učitelji imajo tri stanovske organizacije (zveze): »Klasen učiteljski sejem«, kjer je organiziranih približno 2000 gimnazijskih učiteljev (pri nas profesorjev), »Progimnazijalen učiteljski sejem«, ki ima organiziranih 2100 progimnazijskih učiteljev in »Bolgarski učiteljski sejem«, ki šteje 12.000 učiteljev. V tej zvezi so organizirani prvonačalni (pri nas ljudskošolski), progimnazijski in gimnazijski učitelji. Zadnje čase so začeli močno akcijo za združitve vseh treh v eno, da učiteljstvo ne bo krhalo svojih sil v medsebojni borbi, ampak v skupni falangi za skupne pravice.

—zič.

O osnovnošolskem zakonu v Litvi.

(Iz »Tutmonda esperantista pedagogia servo«.)

Zakon za osnovne šole je bil sprejet leta 1922. in izpopolnjen leta 1925.

1. **Temeljne določbe.** Osnovne šole ustanavlja ministrstvo prosvete, samouprave (okrožne in občinske), socialna in konfesionalna društva pa tudi poedinci z dovoljenjem ministrstva in v skladu z državnimi zakoni. Verouk poučujejo učitelji, pooblašeni od cerkvenih oblasti. Na 500 prebivalcev pride ena osnovna šola, en učitelj poučuje 32—60 učencev. Poučuje se verouk, domači jezik, čitanje, pisanje, računstvo, priroda, in domoznastvo, zemljepis, zgodovina, pisanje, risanje, ročna dela, higijena, telesna kultura, igre in petje. Dovoljene so tudi večerne šole za odrasle.

2. **Učiteljske dolžnosti in pravice.** Dopustje do enega tedna daje nadzornik, daljše ministrstvo prosvete. Učitelj, ki je poučeval vsaj že eno leto in telesno zbolí, dobi plačan dopust do 6 mesecev, v slučaju duševne bolezni pa do 12 mesecev. V prvem primeru ima pravico na prejšnje službeno mesto v dobi do enega leta, v drugem v dobi do dveh let. Ako zapusti službo, dobi odpravnino v znesku dveh mesečnih plač, ako ni odpuščen vsled kazni. Učiteljski otroci se poučujejo brezplačno na vseh srednjih in višjih šolah.

3. **Šolska uprava.** Učitelje namešča in odpušča ministrstvo prosvete. Vsa Litva se deli po mejah administrativnih okrajev v prosvetno okrožja s 40—75 šolami, ki jim načeljujejo nadzorniki. Nadzornikom osnovnih šol so podrejene vse prosvetne zadeve: osnovne šole, izobraževanje odraslih, otroški vrtci, šolske knjižnice, čitalnice; nadzorniki kontrolirajo izvrševanje prosvetnih zakonov, dajejo pedagoške nasvete, sestavljajo proračune, pripravljajo načrte za šolske stavbe.

4. **Roditeljski odbori.** Za vsako šolo se izvoli na sestanku staršev petčlanski roditeljski odbor. Seje teh odborov se vrše vsak teden, ki se jih smejo udeleževati tudi učitelji. Rodbinski odbori sestavljajo šolske proračune in in upravljajo krajevne šolske zadeve sploh, razen učnih načrtov. Odborniki smejo biti navzoči tudi pri pouku.

5. **Vzdrževanje osnovnih šol.** Ministrstvo prosvete plačuje učitelje, daje podpore za gradnjo šol, za nabavo učil, za ustanavljanje šolskih knjižnic. Okrožne samouprave gradijo in popravljajo šolske stavbe, kupujejo opremo in učila, dajejo revnim učencem šolske potrebščine, plačujejo večerne tečaje, ustanavljajo knjižnice. Občinske uprave vzdržujejo šolske stavbe, kupujejo kurivo, skrbijo za učiteljska stanovanja, pohištvo, kurve in razsvetljavo.

Obleke kemično čistí, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Splošne vesti.

NAŠ ODGOVOR.

V »Jutru« z dne 14. t. m. je izšel odgovor na Habermanov članek »Učitelj v slov. literaturi«. Ker je članek anonimen, bi bilo smatrati, da je članek oficielni izraz uredništva. Članek naprtuje Habermanu name, ki jih ni imel in aplicira skoro vsa njegova izvajanja na Vodnikovo družbo, apelira na zavedno slovensko učiteljstvo, da presodi članek tako, kakor si »Jutro« želi.

Tendenciozen je ta odgovor že v tem, da se podčiči Habermanovemu članku bojkotne namene in bojno fronto proti naprednim institucijam in s tem speljuje zadevo na nepravdo polje.

Če bi »Jutro« ponatisnilo celoten članek iz »Učiteljskega Tovariša«, bi bila slovenska javnost tudi v tem pogledu pravilno poučena.

Članek pač ne ve, da smo slovenski učitelji svoječasno enako nastopili na zborovanjih učiteljskih društev in v svojem tisku, proti tendenci publikacije Mohorjeve družbe, ko je slično izpodkopavala ugled učiteljskega stanu, slikajoč učitelja v vlogah tipa, ki ogrožni večini učiteljskega stanu v javnem življenju ne odgovarja.

Ze dolgo je ležala mora težkih notranjih občutkov v učiteljskih središčih ravno v tem pogledu, ker mu je bila faktično slovenska literatura krivična in nepravilna napram večini učiteljstva. Seme, ki ga je sejala slovenska literatura, ni dvigalo, ampak je izpodkopavalo ugled učiteljskega stanu v narodu in to je bistvo članka g. Habermana, to je rodilo odpor, iz katerega se je porodil članek.

Slovensko učiteljstvo odklanja v nadalje tako seme, ker mu škoduje, ker ni pravično in izpodkopuje učiteljstvo že itak težko stališče v narodu. Da se druge stanove tudi v tej luči »izposoja«, kakor se to ponovno učiteljstvo, ne drži! In v tem ponavljanju leži jedro, ki ga vsi učitelji solidarno z g. Habermanom odklanjamo.

Kdor pozna g. Habermana ve, da je bil daleč odstranjen od gornjih tendenc. Iz »Tovarišev« celotnega članka je pa tudi razvidno, da gre obramba proti ugledu učiteljstva kvarnim smerem in ne za tendenco bojkota ali bojne fronte proti naprednim institucijam. Kdor tako razume, napačno razume ali pa napačno tolmači. Čuti naj pa, kdor hoče našega dela, da mora tudi z nami računati.

Dobrot samega dela smo imeli že dosedaj dovolj in smo doživeli prav v zadnjem času za vse to bridko razočaranje! Za delo imamo vse za sabo; ni ga pa, ki bi zastavil pero, da bi pokazal naše delo in učitelja pri vsestranskem delu v javnosti ter se zavzel v pravcu, v katerem bi potreboval učitelj opore tudi potom knjige in javnega tiska namenjenega narodu. Takrat smo navezani nase in ostajamo — sami!

Časi so se izpremenili, metode, s katerimi so traktirali učiteljstvo, pa ne. Srečavamo jo tudi sedaj v »Jutru«.

Ista metoda, kakor smo je bili vajeni iz časa časa borbe za stanovsko deklaracijo, ko se je naša organizacija osvobodila raznih vplivov in se postavljala na lastne noge. Tudi tedaj so bile kolone »Jutra« odprte vsakemu članku s tendenco desorientirati naše članstvo.

Ista metoda, kakor smo je vajeni iz zadnjih dni, ko ni »Jutra« našlo ne ene tople, pozdravne besede za uspeh »Našega roda«, ampak je odprlo svoje predale ljudem, ki so le iz njim znanih vzrokov skušali omajati in prikriti ta uspeh pred javnostjo. (Članek »Blazev žegen« v našem listu je »Jutro« prezrlo, vkljub svojemu pozivu za razčiščenje zadeve).

Čudimo se tej metodi, ker kaže, da gošpodje zavestno in nezavestno igravo nejevo politiko, ko nočejo ne upoštevati ne računati z močjo organizacije 3000 učiteljev, v katerih rokah je skoroda vse podeželsko prosvetno delo.

In sedaj k Vodnikovi družbi!

V čigavih rokah so skoro vsa poverjenstva po deželi? Kdo ji je prav za prav dal življensko možnost? Kdo delal reklamo zanjo? Povsod in vedno skoro ponajveč učitelj! Kdo pa je odločeval, kakšna bodi vsebina njenih publikacij, kdo odločal, za kaj naj se podeželski poverjeniki trudijo in žrtvujejo? Učitelj, ki edini ima stike z ljudstvom, ki edini pozna njegove potrebe in želje — učitelj ne! Vsak drug, le učitelj ne.

Ali kakor so te konstatacije bridke, vkljub temu bo učiteljstvo tudi v bodoče propagiralo vsako kulturno misijo, ki ima namen koristiti našemu ljudstvu.

Ali je tov. Haberman osamljen v svojem mišljenju, naj govori sklep šolskoupavnega

odseka pov. UJU, ki se glasi: Šolskoupavni odsek pov. UJU v Ljubljani izreka na svoji seji 11. januarja 1930. soglasno pohvalo tov. Habermanu za odločen nastop v 21. številki »Učit. Tovariša« v obrambo stanovskega ugleda in časti. Naj ve tov. Haberman, da ni osamljen; vsi stojimo za njim. Isto svedoči tudi nešteti dopisi od članstva, ki zahtevajo celo ostrejši ton od Habermanovega.

Toliko v kratek odgovor na bistvo članka v »Jutru«, iz katerega si naj naše članstvo zopet in zopet izlušči nauk, da se smemo zanašati le na moč lastnih strnjanih vrst.

V ostalo, strogo literarno vprašanje članka in na osebne napade na Habermana, se ne spuščamo, prepuščajoč Habermanu samemu odgovor, ki ga prinesemo prihodnjič.

— **Pravilniki za zakon o srednjih in narodnih šolah glede verskega pouka.** 11. januarja je na seji ministrskega sveta pod predsedstvom generala Petra Živkovića, predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev minister prosvete g. Boža Maksimović vezanil ministrski svet z osnutkom pravilnika zakona o osnovnih šolah o izvrševanju verskega pouka (glede kvalifikacije za vero učitelje in ostale učne osebe verouka; glede članstva učencev v verskih udruženjih, da so izven šole učenci lahko člani verskih udruženj svoje verske zajednice; glede staršev, da izjavijo obvezno za 8 let, ali naj njihovo decu uči verouk duhovnik ali pa laični učitelj; glede sodelovanja učencev pri svečano stih po § 69. določa pravilnik, da se te določbe ne nanašajo na verske svečanosti in dolžnosti učencev itd. na srednjih šolah. Ministrski svet je predloge prosvetnega ministra sprejel.

— **Sklep I. polletja.** Doznali smo, da je izdala kraljevska banska uprava odd. IV. v Ljubljani nastopni odlok: Na osnovi § 63. zak. o narodnih šolah se konča prvo polletje letos na vseh osnovnih šolah dne 31. januarja 1930. po končanem rednem pouku z razdelitvijo polletnih izkazov. Drugo polletje se prične 4. februarja 1930. z rednim poukom. Štev. 5589, z dne 10. jan. 1930.

— **LIII. glavna skupština i svečana sjednica Hrv. pedagoško-književnog zbora,** če se održati u dvorani »Hrv. učiteljskoga doma«. Dnevni red A. LIII. glavne skupštine: 1. Otvorenje skupštine. 2. Izveštaj tajnikov o društvenom radu u g. 1928./29. 3. Izveštaj blagajnikov o novčanom poslovanju u godini 1928. 4. Izveštaj upravitelja naklade knjiga za g. 1928. 5. Izveštaj čuvara Hrv. škol. muzeja za g. 1928. 6. Izveštaj revizijskoga odbora o pregledanju društvenih računa za g. 1928. 7. Izbor revizijskoga odbora, koji će pregledati društvene račune za godinu 1929. 8. Proračun za godinu 1930. 9. Prijedlozi. Prema § 43. Poslovnoga reda »Hrv. pedagoško-književnog zbora« treba da članovi svoje prijedloge pismeno najave predsjedništvu barem tri dana prije održavanja skupštine. 10. Izbor predsjednika, tajnika i blagajnika za 1930.—1932. godinu. B. Svečane sjednice: 1. Otvorenje. 2. Zadatak naših građanskih škola. Predaje dr. Sigismund Čajkovac. 3. Učitelj i njegovo obrazovanje. Predaje Martin Robotić. 4. Proglašenje zaključaka LIII. glavne skupštine. — Upravni odbor Hrv. pedagoško-književnog zbora. — U Zagrebu, dne 7. januara 1930. — Predsjednik: Dr. Sigismund Čajkovac. Tajnik: Josip Skavić.

— **»Narodna Prosveta« in »Učitelj«** priporočila naročitve. Ministrstvo prosvete je s svojim odlokom O. N. br. 1395, meseca januarja 1925., priporočilo vsem osnovnim in meščanskim šolam naročitve listov »Narodna Prosveta« in »Učitelj«, ki jih izdaja »Udruženje Jugoslovenskega Učiteljstva v Beogradu«.

— **Društvo učiteljic v Ljubljani** naznaja, da ima od sedaj naprej na razpolago društveno sobo v I. nadstropju Učiteljske tiskarne, in sicer vsako soboto od 5. do 7. ure večer. Vabimo vse tovarišice, ki bi želele kakih pojasnil, naj se zglase tam, kjer bo ob določenem času vselej katera od odbornic. — **Društveni odbor.**

— **70letnica »Učiteljskega Tovariša«.** Pod tem naslovom je izšla v 21. številki med »Splošnimi vestmi« notica, v katero se je vrinila neljuba tiskarska pomota. Tretji stavek se mora pravilno glasniti: To vsled tega, ker smo 66. letnik zaključili že s koncem šolskega leta in začeli izdajati 67. letnik...

Uredništvo.

— **Društvo »Zoo« v Ljubljani** bo imelo svoj izredni občni zbor dne 17. januarja 1930. ob 8. uri zvečer v hotelu »Slona« v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Eventualne volitve novega odbora. 3. Slučajnosti. Učiteljstvo se mora že po svojem poklicu za »Zoo« interesirati. Mnogo jih je pa med učiteljstvom, ki imajo izredno veselje gojiti živali. Te opozarja odbor na knjižico »Šolski Zoo«, ki je izšla v oblastni zalogi šolskih knjig (cena 6 Din) in ki naj bi jo uvedli kot pomožno učilo v šoli. Člani se vljudno vabijo k obilni udeležbi.

Odbor.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.

En gros. En detail.

Izdela v prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

— Ročnemu zemljevidu Jugoslavija z mejami banovin se cena ni zvišala in stane prav tako 6 Din komad, kakor vsem drugim ročnim zemljevidom založbe Učit. doma v Mariboru. Kljub precejšnjim stroškom vsled ponatisa mej, je ostala cena ista zaradi enotnosti cen in pa, da čim prej poide zaloga in moremo pripraviti potem novo naklado. Zato le pridno sezite po njem. Saj tako naštančnega ne dobite nikjer!

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Peveci in pevke!** K prihodnji pevski vaji prinesite s seboj vse izposojene note, da bo mogoče urediti mape za turnejo. Poedinci imajo doma note, katere so za kompletiranje programa posameznim pevcem neobhodno potrebne. Vrnite jih! — Arhivar.

— **pev. Prihodnji pevski tečaj** za mešani zbor bo 26., 27. in 28. januarja v Ljubljani v Glasbeni Matici. Vaje se bodo vršile: 26. od 9.—12. ure dopoldne; od 15.—18. ure popoldne; 27. od 9.—12. ure dopoldne; od 15. do 18. ure popoldne; 28. od 8.—11. ure dopoldne; od 14.—16. ure popoldne. Pevski tečaj je za vsakogar neobhodno potreben, če hočemo naštudirati program tako, da bomo lahko reprezentirali jugoslovansko pesem in učiteljski stan na čehoslovanskem v dovršeni obliki. Odsotnost je upravičena samo v najnujnejših v naprej sporočenih slučajih! 28. januarja popoldne bosta podala poročilo tovariša, ki sta na potovanju po CSR od 16.—27. januarja v svrhu organiziranja turnee. Odbor.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“
LJUBLJANA 1
JELENBURGOVA Mr. Ph. S. Borčić

Nadaljevalno šolstvo.

DEKLIŠKI KROŽKI.

Kje ste tovarišice, da se ne oglasite? Ste skromne — v svojih sobicah in se ne brigate za zunanji svet? Ste začele z dekliskimi krožki? S korajžo na plan in javite odseku svoje delovanje, da se spoznamo. — Znano nam je, da je mnogo dobre volje, da se pa le težko lotite tega dela, ki je navidezno tako zelo nevhvalno in polno truda in bojev. Vrh tega pa se morate boriti še za šolsko sobo, za dovoljenje, da se sestajate v njej; — kurjave ni, in ni razsvetljave za večerne ure. Domentite se s tovarišem upraviteljem, ki Vam bo gotovo rad pomagal odstraniti razne ovire, saj vsako delo boljše uspeva, če vladata na šoli tovarištvu in smisel za skupno delo. Še je čas, da začnete! Še dokaj zimskih tednov je pred nami — in vsaj enkrat na teden — morda nedeljo popoldne, žrtvujte svojim vaščankam. O potrebi ženske izobrazbe ste pač tudi na deželi prepričane. Zdi se mi, da je bilo že dovolj govorjenja na raznih tečajih in dovolj pisanja. — Vzgoja mladine in vzgoja odraslih gresta roko v roki in se spopolnjujeta.

Vzgoja mladine se spopolnjuje v delu in vzgoja odraslih v izobrazbi. Ni treba velike organizacije in društev — učiteljica pomaga, kjer je potrebno. S tem si pridobite zaupanje vaščanov in hvaležni vam bodo.

Ljubljana, 6. januarja 1929.

A. C.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK** bo imelo v sredo dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v Žužemberku svoj ustanovni občni zbor. Na dnevnem redu so pravila, ugotovitev članstva, določitev članarine in smernice nadaljnjega dela ter volitev odbora. Ob tej priliki bo poročal zastopnik poverjenstva o stanovskih zadevah, tov. Ljubič pa o mladinskem slovetstvu. Radi važnosti dnevnega reda pridite gotovo vsi! Za kosilo pošljite prijave šolskemu upravitelju v Žužemberku! — Za pripravljalni odbor: Fr. Mervar.

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 25. januarja t. l. v Ljubljani na državnem moškem učiteljskem. Začetek ob ¼9. uri. Dnevni red: 1. Otvoritev in poročilo predsednika. 2. Predavanje »O šolski higieni«. Dr. Miss. 3. Poročilo o seji širjega sveta v Celju. 4. Interne zadeve. 5. Slučajnosti. Ta koj po prihodu vlakov odborova seja.

Poročila:

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOSKI OKRAJ je imelo občni zbor dne 9. novembra 1929. l. ob 9. uri v Ormožu.

Od 71 učiteljev(ice) v okraju je 66 članov našega društva in od teh je bilo navzočih 40, t. j. 60,6%. Včlanjen niso 4 upokojeni učitelji in 1 aktivna učiteljica.

I. Situacijsko poročilo. Predsednik tov. A. Rosina konstatira sklepčnost, otvori občni zbor in poda situacijsko poročilo.

Uvodoma je pozdravil vse navzoče, posebno še novopristopivša člana Podboj Vero, učiteljico pri Sv. Boltenku in Prah Dragotina, učitelja pri Svetinjah z željo, da bi se oba posvetila z vso vnetostjo tudi našemu društvenemu delovanju. Iz našega okraja se je izselila tov. Ana Trstenjak k Sv. Lenartu v Slov. goricah, ker je stopila v zaslužni pokoj. Da je čestita tov. Angeli Porekar in Štokel Karolu, ker sta bila na lastno prošnjo premeščena, prva v Maribor, drugi v Marijo Reko. V oktobru so končali dvomesečni strokovni kmetijski tečaj tovariši Wennigerholc Miroslav, Porekar Vlado, Megla Milan in Tomaž Matija ter prestali tozadevni pismeni, ustmeni in praktični izpit. K uspehom jim je čestital z željo, da bi pridobljene nauke s pridom uporabljali v korist našega kmetijstva. Uvodnega 14dnevnega tečaja na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru sta se v septembru udeležila tov. Belšak Ljudevit in Štokelj Karol. Tovarišica Polak Josipina se je udeležila skupščine „Narodnega ženskega saveza v Splitu v dne 5. do 8. oktobra.

Dne 28. junija 1929. se je rodil naš krasni hči kraljevič, ki so ga krstili 15. avgusta na Bledu za Andreja. Nj. Vel. kralj Aleksander I. pa je v zvezi s tem veselim dogodkom izdal obširno amnestijo ter odlikoval veliko število oseb kot pravi pedagog, ki hoče na eni strani z milostnim odpuščanjem vzgajati ljudi, ki so grešili zoper obstoječi človeški in družabni red ter jih z dobroto privedi zopet na pravo pot v človeško družbo, na drugi strani pa hoče z odlikovanjem zaslužnih oseb vzpodbujati zopet druge k vestnemu in izpolnjevanju stanovskih in socialnih dolžnosti.

Tudi iz našega društva je bilo več tovaršev odlikovanih, in sicer: tov. Adolf Rosina in Josip Rajšp, oba že drugič, sedaj z redom sv. Save IV. razreda in tovariši Drago Pintarič, Jakob Preindl, Ivan Najžer in Fran Pošlatnik z redom sv. Save V. razreda. Tovariš predsednik je čestital vsem; predsedniku je pa čestital tov. podpredsednik Lj. Belšak.

Dalje je predsednik omenil velepomembni ukrep našega vladarja in naše vlade z dne 3. oktobra 1929., s katerim je upeljan naziv Jugoslavija. To ime izraža ne le polno državno in narodno edinstvo, temveč pred očuje simbolično tudi idejo popolne ravnopravnosti, enakosti in bratstva nas Slovenov na jugu. S porazdelitvijo v 9 banovin so se ustvarili vsi predpogoji, da se naš narod v notranji harmoniji nacionalnega edinstva lahko ves posveti kulturnemu in gospodarskemu napredku in da kot tak podpre mednarodno zajednico kot stalno zanesljiv element mednarodnega mira. Po teh konstatacijah preide na dnevni red.

II. Poročila društvenih funkcionarjev. Prečitali so se zapisnik zadnjega zborovanja in dospeli dopisi.

Tajnik poda izčrпно svoje poročilo — bilanco društvenega delovanja in odbora, kar je vzelo članstvo z zadovoljstvom na znanje. Blagajniško poročilo izkazuje na dan občnega zbora letnih dohodkov 16.774,24 Din in letnih izdatkov 13.810,27 Din; torej prebitka 2963,97 Din. — Pregledovalca računov sta pregledala blagajniške knjige ter ugotovila, da je vse v najlepšem redu in stavila predlog, da se da vzornemu blagajniku in odboru odveza.

III. Proračun. Redni člani plačujejo letno 260 Din, poročne učiteljice 160 Din ter učiteljske ženske ročnih 230 Din, in sicer v 10 mesečnih obrokih. S to članarino se plačuje je organizacijski prispevek, članarina za zvezo državnih nameščencev, pevski zbor, domače društvo, Učiteljski dom, Jugoslovenska Matica, Ciril-Metodova družba, Slov. Šolska Matica, Pedagoška centrala in enkratni prispevek 500 Din za Djački dom v Beogradu. Proračun se je sprejel v vseh postavkah.

IV. Poročila o skupščinah v Ljubljani in Zagrebu. O pokrajinski in državni skupščini je podal poročilo in svoje osebne vtise tov. V. Porekar; o seji širjega sosveta UJU pa tov. A. Rosina.

V. Volitve novega odbora. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Adolf Rosina, Pintarič Drago, Porekar Vlado, Olga Šijanec, Klemenčič Vlado in Megla Milan; namestnikom: Pošlatnik Franjo, Wennigerholc Miroslav in Lavrenčič Anka; pregledovalcem računov: Vadjal Ana in Prah Drago.

Konstituiranje odbora: Adolf Rosina, predsednik; Vlado Klemenčič, podpredsednik; Vlado Porekar, tajnik; Drago Pintarič, blagajnik; Olga Šijanec in Milan Megla, odbornika.

VI. Samoizobrazba. Dosedanji krožki ostanejo. Za poročevalca za »Naš rod« in za samoizobraževalno akcijo se izvoli tov. Klemenčič.

VII. Predlogi: 1. Tov. Najžer predlaga, da naj se delo propagande za liste ne cepi, ker je itak komaj vzdržujemo število naročnikov Mladinske Maticе. Znamke bi naj opustili, ta denar pa prihranili.

2. Tov. Pintarič predlaga, da bi se ustavila posebna obvezna postavka v proračun krajnih šolskih odborov za mladinski list »Naš rod«, da bi tako bil list za vse učence na razpolago pri čitanju.

3. Za Djački dom se bo zbiralo mesečno po 1 Din, blagajnik pa nakaže takoj znesek 500 Din.

VIII. Slučajnosti. Predavanje o Kmetiskem vinogradništvu se preloži za prihodnje zborovanje.

Ad. Rosina, preds. Vlado Porekar, tajnik.

+ POROČILO O ZBOROVANJU SAVINJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA dne 7. decembra 1929. na Gomilskem.

1. Izmed vpisanih 35 članov(ice) navzočih 28, t. j. 80%.

II. Predsednik pozdravi navzoče, zlasti novodošlo članico gospo Maro Petrič-Rakovšek, čestita k odlikovanju z redom sv. Save V. stopnje tovarišem: Ureku, Sevniku in Zdošku. Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri po nekaterih formalnih popravkih.

III. a) Akcija in propaganda za »Naš rod« je dosegla v našem okraju častno število (480 naročnikov).

b) Glede polemike, ki se vodi pri poverjeništvu UJU v Ljubljani obsojamo. Boj naj bo odkrit, sredstva legalna. Vodstvo poverjenišstva se pa naj izogiba vsega, karkoli bi moglo dovesti do novih razprtij. Kdor je kršil društveno disciplino, ali kdor komu kaj podtika ali ga sumniči, naj se postavi pred društveno razsodišče, odnosno pred razsodišče poverjenišstva.

IV. a) Tovariš Šega predava ob praktičnem nastopu učencev svojega razreda o Tyrševem telovadnem sistemu. Učenci so izvajali proste, redovne in rajalne vaje ter tvorili razne skupine precizno po metodičnem načelu: od lažjega k težjemu. Vsak tovariš (ica) bo s temi izkustvi gotovo poživljal telovadbo domače šole. Predsednik se mu najtopleje zahvali za njegov trud, obenem pa izrazi željo, da bi nas še večkrat tako prijetno očaral s svojim nastopom.

b) Tovariš Jarh je predaval o temi: Mikrokosmos in makrokosmos. Krasno sestavljeni referat je navzoče članstvo nadvse zadovoljil.

V. a) Na predlog tov. Šege se sklene, da prirede vse šole spomladi skupen izlet, združen z javnim telovadnim nastopom učencev.

b) Naše učiteljsko društvo bo obhajalo 1934. leta 60letnico svojega obstoja. V ta namen naprosi predsednik tovariša Zotterja, ki je najstarejši društveni član — živa kronika — da ponovno sestavi celotno zgodovino savinjskega učiteljskega društva, ker se je njegov prvotni osnutek kronike izgubil, ves društveni arhiv so pa oblasti med vojno zaplenile. Vsak tovariš(ica) pa naj z morebiti znanimi podatki pomaga tov. Zotterju pri težavnem delu.

Braslovče, dne 22. dec. 1929.

Jos. Jarh, preds. M. Tomažič, tajnik.

+ SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 4. decembra 1929. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 48, število članstva 48, plus 2 upokojenca, navzočih 30, t. j. 60%.

I. Tov. predsednik pozdravi članstvo, ki se je v prav lepem številu zbralo v mestopolu Slovenskih goric. Iskreno pozdravi tov. Skalo, ki se je odzval prijazenemu povabilu našega društva. Čestita tov. Urbajsovi, tov. Roškarju in Roglu k srečno prestalemu usposobljenostnemu izpitu.

Predčita in obravnava se došli dopisi. Sklene se, da se pošlje poverjeništvu sledeča resolucija: Svetolenarsko učiteljsko društvo je na svojem zborovanju dne 4. decembra 1929. po živahni debati sklenilo, da se odloči obsoja način postopanja takomimovane opozicije, ker tak način kritike organizaciji ne more koristiti.

Tov. predsednik poda izčrпно poročilo o seji širjega sosveta, ki se je vršila dne 6. oktobra 1929. v Ljubljani.

Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja, kateri se soglasno sprejme.

Tov. blagajnik poda kratko poročilo o stanju društvene blagajne. — Za šolo Sv. Jurij v Slov. goricah se pooblasti tov. Vižintina, da pobira pri tamošnjem učitelstvu mesečno članarino ter jo pošlje društvenemu blagajniku.

II. Samoizobraževalni krožki zaradi pre zaposlenosti učiteljstva še niso zborovali.

III. Tov. Skala je predaval o važnosti spoznanja otrokovega duševnega razvoja. Stvarnemu in zanimivemu predavanju je posvetilo učiteljstvo veliko pozornost. Gospod predavatelj je žel obilo priznanja.

IV. Tov. predsednik apelira na učiteljstvo, da se naj ustanavljajo gospodinjke in kmetijske nadaljevalne šole, v katerih črpa kmetiska mladina za njo velevažno izobrazbo.

V. Prihodnje zborovanje bo meseca februarja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Velnar Jože, preds. Žigart Avg., tajnika.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 19. decembra 1929. v Slov. Bistrici.

Statistika: Učiteljstva v okraju 58, število članstva 58, navzočih 42, t. j. 72,5%, opravičenih 5, neopravičenih 11.

Predsednik Miloš Tajnik otvori zborovanje in z zadovoljstvom pozdravi članstvo, ki se je vključilo tako slabemu vremenu v tako častnem številu udeležilo zborovanja. Nadalje pozdravi tajnika Josipa Kobala, ki ga je poslalo poverjeništvu na to zborovanje. Bil nam je prav dobrodošel, da nam je lahko podal razna pojasnila.

Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja, h kateremu poda predsednik nekatere pripombe. Glede zaostankarjev se stori definitivni sklep. Po daljši debati se zapisnik odobri.

Tov. predsednik poda nato kratko poročilo o novem šolskem zakonu ter prosi tov. Kobala, da nam poda nekatera pojasnila k temu zakonu. Tov. Kobal poroča kratko o

predzgodovini tega zakona in daje na razna tozadevna vprašanja članstvu pojasnila. O zakonu se je pričela prav živahna debata in so bili sestavljeni razni predlogi.

Predavanje: Tovariš Čeh Branko predava o moderni delovni šoli in o svojih vtisih na ped. ekskurziji na Dunaju. Njegovo predavanje še spopolni tov. Ottilija Feigl, ki poroča o raznih hospitacijah na Dunaju. Predavanje obeh je bilo prav zanimivo, za kar jima predsednik izreče najlepšo zahvalo.

Tov. Miloš Tajnik poda nato statistiko naročnikov mladinskega lista »Naš rod« v tukajšnjem okraju. Vseh naročnikov je 767. Večinoma šol se je častno odrezalo, le dve šoli niso za list skoraj nič storile. Vsi na delo in število se lahko vzdigne na 1000. Bila je izražena splošna želja, da naj list redno o napovedanem času izhaja, in ne dani termin vedno odlaga. Debatiralo se je tudi o vsebini in o opremlitvi lista.

Tajnik Kobal prečita poslanico Vlada K. Petroviča, ki se z odobravanjem vzame na znanje. Splošno se zahteva, da naj v naši organizaciji izostanejo vsi osebni spori, kar ne dela ugleda ne organizaciji še manj pa stanu.

Predlogi in resolucije: Predsednik Miloš Tajnik stavi nato sledečo resolucijo:

1. UJU naj stori vse potrebno, da bode izvršilni pravilnik k šolskemu zakonu v soglasju z zahtevami UJU.

2. Vzpostavi naj se odsek, ki bo stavil predloge za pravilnike k šolskemu zakonu.

3. UJU naj se kot stanovska organizacija zavzema pred vsem za materijalna vprašanja učiteljstva.

4. UJU naj bo pozorno pri preureditvi činov. zakona.

5. UJU naj skliče anketo, ki bo zakon globro proučila in sestavila izpreminjevalne in dopolnilne predloge.

6. Vse spletke in razdorne nakane naj pusti poverjeništvu UJU ob strani, posveča pa naj vse svoje moči zgolj stanovskim vprašanjem. Vsa druga vprašanja naj stopijo v ozadje.

7. Izjave, tako od strani opozicije kakor od poverjenišstva, ki ne dajejo jasne slike o bistvu vsakega spora in ne služijo razčiščenju razmer v organizaciji, pač pa begajo članstvo, naj »Učit. Tovariš« ne priobčuje. Vse te točke se od članstva soglasno sprejmejo.

Predsednik pozove odbornike in upravitelje tuk. šol na sestanek v soboto dne 28. decembra 1929., kjer se bo proučeval novi šolski zakon in se stavili tozadevni predlogi.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca februarja 1930. v Slov. Bistrici.

Miloš Tajnik, preds. B. Čeh, tajnik.

+ GORNJEGRADSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoje zborovanje 7. decembra 1929. v Rečici ob Savinji. Poleg običajnih točk je bilo na dnevnem redu:

1. Poročilo predsednika — tekoče zadeve.

2. Referat o kmetisko-nadaljevalnem šolstvu. Predaval g. profesor Krošl.

3. Mladinski tisk — dopisi.

4. Slučajnosti.

Statistika: Število članstva 38. Navzočih 22.

Predsednik Tov. Kotnik pozdravlja navzoče tovariše in tovarišice. Iskreno pozdravlja tov. Humarja in mu želi, da bi se v naši sredi prav dobro počutil.

Nadalje pozdravlja tov. nadzornika in mu v imenu društva iskreno čestita k imenovanju. Posebej pa še pozdravlja g. prof. Krošla, ki je prišel predavat o kmetijsko-nadaljevalnem šolstvu.

1. Predsednik omenja v svojem poročilu, da je opaziti v naši organizaciji neko trenje, ki pač ne bo v korist organizaciji. Obsoja delovanje nekaterih članov, ki se poslužujejo tajne agitacije proti poverjeništvu. Kritika je dobra, če je prava in povedana na pravem mestu.

Sedaj, ko gre za važna vprašanja, je pač treba pokazati, da smo edini. Držimo se načela: Vsi za enega — eden za vse!

Graja malomarnost nekaterih članov, ki vkljub večkratnim opominom niso poravnali članarine. Kakor pa je znano, tudi ne prihajajo na zborovanja. Take člane bo treba pač izbrisati. Mogoče bo kaj zamere; toda društvena blagajna je prazna. Kako pa pridejo drugi do tega, da bi plačevali za nje? Se ne gre samo zaradi članarine, gre se tudi za to, kako taki zaostankarji pojmujejo tovarištvo! Vse druge pa prosi, da redno plačujejo. Nadalje opozarja one tovariše in tovarišice, ki so podpisali »Izjavo« in prijavili svoj pristop k Učiteljski gospodarski poslovalnici, da poravnajo, kar so še na zaostanku, da se ta zadeva enkrat uredi.

2. Gospod prof. Krošl je predaval o gornjem predmetu, in sicer o potrebi kmetijsko-nadaljevalnega šolstva ter o njega ustanavljanju. Ob koncu predavanja je podal še tov. Rozman nekaj navodil, ki si jih je pridobil tekom let, odkar poučuje v kmetijsko-nadaljevalni šoli.

Tov. predsednik se gosp. predavatelju Krošlu zahvali za lepo in zanimivo predavanje.

3. Pri tej točki poda predsednik nekaj pojasnil o novem mladinskem listu. Prosi člane, da se naj z vso vnetostjo oprimejo agitacije za »Naš rod«.

Nadalje opozarja člane, naj obenem pridno nabirajo članarino za Mladinsko Matico. To je učiteljska ustanova, zato je potrebno, da se pobrigamo za njo in tudi letos nabereimo čim več naročnikov. Saj je znano, da je pri nas ravno veliko pomanjkanje čtiva, ki bi bilo primerno za mladino. — Dopis je došel samo eden. Predsednik ga prečita in da nekaj pripomb, oziroma pojasnil.

4. Sklepi: »Člani učiteljskega društva za srez Gornjigrad zahtevajo soglasno, naj se vodi kritika proti vodstvu organizacije javno

Kupujte in priporočajte

doma e proizvode:
ADRIA
prašek
za pečivo in
vanilni sladkor

v »Učit. Tovarišu« ter obsojajo tajno beganje posameznih članov z raznimi okrožnicami. — Predlog je bil stavljen po tovarišu predsedniku in soglasno sprejet.

Tov. Dolinarju se na predlog predsednika pošlje pismena zahvala za njegovo delo, ki ga je storil v prid gornjegradskemu učiteljskemu društvu kot bivši predsednik.

Na prihodnjem zborovanju, ki se bo vršilo v Šmartnem ob Dreti, bo referiral tov. Rozman.

Predsednik se zahvali tovarišem in tovarišicam za pazno sodelovanje in zaključil zborovanje.

Zorko Kotnik, preds. Petrač Fran, tajnik.

+ LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo izredni občni zbor dne 4. jan. 1930. v osnovni šoli na Rakeku.

Statistika: Članov je 99, navzočih 52, t. j. 52%.

Situacijsko poročilo: Začetkom leta je bilo premeščenih mnogo tovarišev(ice), ki so prišli, odnosno odšli od nas. Izmed teh jih je mnogo, ki se niso odjavili in tudi še ne prijavili. Vsled tega je trenutno stanje učiteljskega stva v okraju neizvestno. Do sedaj so se na novo prijavili 3 tovarišice in 5 tovarišev. — Vzrok današnjemu izrednemu občnemu zboru je odstop odbora. Poleg tega je nujno potrebno razčiščenje nastalih nesporazumov med opozicijo in poverjeništvom na eni, ter razmerje društva do obeh na drugi strani. Predsednik je v ta namen povabil tov. poverjenika A. Skulja, da pojasni stališče poverjenišstva. Da se razčisti nastalo nesoglasje, in da dobi novi odbor navodila v bodočem poslovanju z vodstvom organizacije je glavni namen današnjega zbora. Tajnik prečita »Dokaze«, katerim je odgovarjal tov. poverjenik. Po govoru tov. Doljana za opozicijo in tov. Doljaka proti opoziciji, je bila dana na glasovanje resolucija tov. Mercina Fr., ki odobruje stališče poverjenišstva in odklanja »Dokaze« opozicije. K tej točki so se udeležili debate tovariši Stravs, Dolgan, Mercina Fr., Jezeršek, Šušteršič in Doljak.

2. Volitve so se vršile po listkih. Izvoljeni so v odbor: Stravs Karel, predsednik; Hladnik Leopold, podpredsednik; Hrastnik Rado, tajnik; Doljak Valentin, blagajnik; odborniki: Modic Alojzija, Bezeljak Marija, Mercina Danica, Kobal Jožica, Strehovec Franc in Vončina Jože. Namestniki: Mercina Franc, Deželja Davorinka in Šušteršič Jože; pregledovalca računov Kenič Andrej in Cibic Franjo. Delegati: Doljak Valentin in Hladnik Leopold; namestnika: Berlan Julija in Modic Marija.

3. Sledi referat tov. Deželove »Naša prva knjiga«. Tov. je podala v svojem izjavljanju sliko med staro in novo metodo, ki jo je sama preizkusila.

4. Pri slučajnostih so bile sprejete resolucije, ki smo jih poslali poverjeništvu v znanje in zadržanje.

Stravs K., t. č. preds. Hrastnik R., t. č. tajnik.

Nove knjige.

—k Primili smo prvi broj šestogodišnja »Ženskega Lista« mesečnika za modu, zabavu i kućanstvo za januar 1930. Već prošlim brojem za decembar 1929. započeo je »Ženski List« donošati cijelu stranicu našeg lijepog narodnog veza u bojamu, pa je to u ovoj godini nastavio. Uz vez dodan je i tumač, pa je na taj način pružena mogućnost svakoj ženi, da sama izveze razne lijepe naše ručne radove. »Ženski List« uređuje gdja. Zagorka; izlazi jednom mjesečno, a pretplata mu je 45 Din na tri mjeseca. Naručuje se kod Uprave »Ženski List«, Zagreb, Samostanska ul. 2/I.

—k Josip Korban: Mihčev Mihec. V Gosričar & Leskovškovi založbi je izšla nova mladinska knjižica pod gornjim naslovom, ki obsega doživljaje vaškega paglavca Mihčevega Miha in njegovega prijatelja pred svetovno vojno, ko sta še obiskovala šolo. Mihčev Mihec je navihanez skozi in skozi. Mnogo boljši tudi ni njegov tovariš. Ugajnjata razne vragolije in prejmata za plačilo marsikatero »gorko«, kakor je že to na deželi bilo in je deloma še sedaj običajno. Kljub vsemu temu pa dečka nista pokvarjena. Ljubezen do očeta in do doma ni izumrla ljubezni vsled pogostih in čisto celo krivičnih batin. — Kako sta doraščala po šolski dobi in kaj doživljala med vojno na fronti, o tem pisatelj molči. Oba zopet vidimo po vojni kot zrelo moža, ko ju je ljubezen do domačega kraja in do svojcev privela zopet pod rojstno streho. Poštenost in zvestoba dani besedi omogoči nekdanjemu nepridipravu Mihecu, da reši rusko begunsko družino iz skrajne bede, sebi pa zagotovi dobro bodočnost tam ob našem Jadranu.

To je vsebina 56 strani drobne knjižice. Josip Korban je že dovolj znan našim javnosti kot dober mladinski pripovedovalec. Mladina rada seže po njegovih knjigah. Tudi Mihčev Mihec ji bo všeč. Zakaj jezik mu teče gladko, dejanja se vrste naglo. Brez dvoma je Korban najmočnejši in čisto tudi naravnost originalen v dialogu. Pri tem pa ne postane dolgočasen in prazen, ampak prav za baven in jednat. Še odraslega posili k smeju. Knjižica stane vezana z Gasparijevo naslovno stranjo 18 Din. Priporočamo. — ski.

Poročila:

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOSKI OKRAJ je imelo občni zbor dne 9. novembra 1929. l. ob 9. uri v Ormožu.

Od 71 učiteljev(ice) v okraju je 66 članov našega društva in od teh je bilo navzočih 40, t. j. 60,6%. Včlanjen niso 4 upokojeni učitelji in 1 aktivna učiteljica.

I. Situacijsko poročilo. Predsednik tov. A. Rosina konstatira sklepčnost, otvori občni zbor in poda situacijsko poročilo.

Uvodoma je pozdravil vse navzoče, posebno še novopristopivša člana Podboj Vero, učiteljico pri Sv. Boltenku in Prah Dragotina, učitelja pri Svetinjah z željo, da bi se oba posvetila z vso vneto tudi našemu društvenemu delovanju. Iz našega okraja se je izselila tov. Ana Trstenjak k Sv. Lenartu v Slov. goricah, ker je stopila v zaslužni pokoj. Da je čestita tov. Angeli Porekar in Štokel Karolu, ker sta bila na lastno prošnjo premeščena, prva v Maribor, drugi v Marijo Reko. V oktobru so končali dvomesečni strokovni kmetijski tečaj tovariši Wennigerholc Miroslav, Porekar Vlado, Megla Milan in Tomaž Matija ter prestali tozadevni pismeni, ustmeni in praktični izpit. K uspehom jim je čestital z željo, da bi pridobljene nauke s pridom uporabljali v korist našega kmetijstva. Uvodnega 14dnevnega tečaja na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru sta se v septembru udeležila tov. Belšak Ljudevit in Štokelj Karol. Tovarišica Polak Josipina se je udeležila skupščine »Narodnega ženskega saveza v Splitu v dne 5. do 8. oktobra.

Dne 28. junija 1929. se je rodil naš krasni hiši kraljevič, ki so ga krstili 15. avgusta na Bledu za Andreja. Nj. Vel. kralj Aleksander I. pa je v zvezi s tem veselim dogodkom izdal obširno amnestijo ter odlikoval veliko število oseb kot pravi pedagog, ki hoče na eni strani z milostnim odpuščanjem vzgajati ljudi, ki so grešili zoper obstoječi človeški in družabni red ter jih z dobroto privedi zopet na pravo pot v človeško družbo, na drugi strani pa hoče z odlikovanjem zaslužnih oseb vzpodbujati zopet druge k vestnemu in izpolnjevanju stanovskih in socialnih dolžnosti.

Tudi iz našega društva je bilo več tovarišev odlikovanih, in sicer: tov. Adolf Rosina in Josip Rajšp, oba že drugič, sedaj z redom sv. Save IV. razreda in tovariši Drago Pintarič, Jakob Preindl, Ivan Najžer in Fran Pošlatnik z redom sv. Save V. razreda. Tovariš predsednik je čestital vsem; predsedniku je pa čestital tov. podpredsednik Lj. Belšak.

Dalje je predsednik omenil velepomembni ukrep našega vladarja in naše vlade z dne 3. oktobra 1929., s katerim je upeljan naziv Jugoslavija. To ime izraža ne le polno državno in narodno edinstvo, temveč pred očuje simbolično tudi idejo popolne ravnopravnosti, enakosti in bratstva nas Slovencev na jugu. S porazdelitvijo v 9 banovin so se ustvarili vsi predpogoji, da se naš narod v notranji harmoniji nacionalnega edinstva lahko ves posveti kulturnemu in gospodarskemu napredku in da kot tak podpre mednarodno zajednico kot stalno zanesljiv element mednarodnega mira. Po teh konstatacijah preide na dnevni red.

II. Poročila društvenih funkcionarjev. Prečitali so se zapisnik zadnjega zborovanja in dospeli dopisi.

Tajnik poda izčrpno svoje poročilo — bilanco društvenega delovanja in odbora, kar je vzelo članstvo z zadovoljstvom na znanje. Blagajniško poročilo izkazuje na dan občnega zbora letnih dohodkov 16.774,24 Din in letnih izdatkov 13.810,27 Din; torej prebitka 2963,97 Din. — Pregledovalca računov sta pregledala blagajniške knjige ter ugotovila, da je vse v najlepšem redu in stavila predlog, da se da vzornemu blagajniku in odboru odveza.

III. Proračun. Redni člani plačujejo letno 260 Din, poročene učiteljice 160 Din ter učiteljske ženske ročnih 230 Din, in sicer v 10 mesečnih obrokih. S to članarino se plačuje je organizacijski prispevek, članarina za zvezo državnih nameščencev, pevski zbor, domače društvo, Učiteljski dom, Jugoslovenska Matica, Ciril-Metodova družba, Slov. Šolska Matica, Pedagoška centrala in enkratni prispevek 500 Din za Djački dom v Beogradu. Proračun se je sprejel v vseh postavkah.

IV. Poročila o skupščinah v Ljubljani in Zagrebu. O pokrajinski in državni skupščini je podal poročilo in svoje osebne vtise tov. V. Porekar; o seji širjega sosveta UJU pa tov. A. Rosina.

V. Volitve novega odbora. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Adolf Rosina, Pintarič Drago, Porekar Vlado, Olga Šijanec, Klemenčič Vlado in Megla Milan; namestnikom: Pošlatnik Franjo, Wennigerholc Miroslav in Lavrenčič Anka; pregledovalcem računov: Vadjal Ana in Prah Drago.

Konstituiranje odbora: Adolf Rosina, predsednik; Vlado Klemenčič, podpredsednik; Vlado Porekar, tajnik; Drago Pintarič, blagajnik; Olga Šijanec in Milan Megla, odbornika.

VI. Samoizobrazba. Dosedanji krožki ostanejo. Za poročevalca za »Naš rod« in za samoizobraževalno akcijo se izvoli tov. Klemenčič.

VII. Predlogi: 1. Tov. Najžer predlaga, da naj se delo propagande za liste ne cepi, ker je itak komaj vzdržujemo število naročnikov Mladinske Maticе. Znamke bi naj opustili, ta denar pa prihranili.

2. Tov. Pintarič predlaga, da bi se ustavila posebna obvezna postavka v proračun krajnih šolskih odborov za mladinski list »Naš rod«, da bi tako bil list za vse učence na razpolago pri čitanju.

3. Za Djački dom se bo zbiralo mesečno po 1 Din, blagajnik pa nakaže takoj znesek 500 Din.

VIII. Slučajnosti. Predavanje o Kmetiskem vinogradništvu se preloži za prihodnje zborovanje.

Ad. Rosina, preds. Vlado Porekar, tajnik.

+ POROČILO O ZBOROVANJU SAVINJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA dne 7. decembra 1929. na Gomilskem.

1. Izmed vpisanih 35 članov(ice) navzočih 28, t. j. 80%.

II. Predsednik pozdravi navzoče, zlasti novodošlo članico gospo Maro Petrič-Rakovšek, čestita k odlikovanju z redom sv. Save V. stopnje tovarišem: Ureku, Sevniku in Zdolšku. Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri po nekaterih formalnih popravkih.

III. a) Akcija in propaganda za »Naš rod« je dosegla v našem okraju častno število (480 naročnikov).

b) Glede polemike, ki se vodi pri poverjeništvu UJU v Ljubljani obsojamo. Boj naj bo odkrit, sredstva legalna. Vodstvo poverjenišstva se pa naj izogiba vsega, karkoli bi moglo dovesti do novih razprtij. Kdor je kršil društveno disciplino, ali kdor komu kaj podtika ali ga sumniči, naj se postavi pred društveno razsodišče, odnosno pred razsodišče poverjenišstva.

IV. a) Tovariš Šega predava ob praktičnem nastopu učencev svojega razreda o Tyrševem telovadnem sistemu. Učenci so izvajali proste, redovne in rajalne vaje ter tvorili razne skupine precizno po metodičnem načelu: od lažjega k težjemu. Vsak tovariš (ica) bo s temi izkustvi gotovo poživljal telovadbo domače šole. Predsednik se mu najtopleje zahvali za njegov trud, obenem pa izrazi željo, da bi nas še večkrat tako prijetno očaral s svojim nastopom.

b) Tovariš Jarh je predaval o temi: Mikrokosmos in makrokosmos. Krasno sestavljeni referat je navzoče članstvo nadvse zadovoljil.

V. a) Na predlog tov. Šege se sklene, da prirede vse šole spomladi skupen izlet, združen z javnim telovadnim nastopom učencev.

b) Naše učiteljsko društvo bo obhajalo 1934. leta 60letnico svojega obstoja. V ta namen naprosi predsednik tovariša Zotterja, ki je najstarejši društveni član — živa kronika — da ponovno sestavi celotno zgodovino savinjskega učiteljskega društva, ker se je njegov prvotni osnutek kronike izgubil, ves društveni arhiv so pa oblasti med vojno zaplenile. Vsak tovariš(ica) pa naj z morebiti znanimi podatki pomaga tov. Zotterju pri težavnem delu.

Braslovče, dne 22. dec. 1929.

Jos. Jarh, preds. M. Tomažič, tajnik.

+ SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 4. decembra 1929. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 48, število članstva 48, plus 2 upokojenca, navzočih 30, t. j. 60%.

I. Tov. predsednik pozdravi članstvo, ki se je v prav lepem številu zbralo v mestopolu Slovenskih goric. Iskreno pozdravi tov. Skalo, ki se je odzval prijazenemu povabilu našega društva. Čestita tov. Urbajsovi, tov. Roškarju in Roglu k srečno prestalemu usposobljenostnemu izpitu.

Predčitajo in obravnavajo se došli dopisi. Sklene se, da se pošlje poverjeništvu sledeča resolucija: Svetolenarsko učiteljsko društvo je na svojem zborovanju dne 4. decembra 1929. po živahni debati sklenilo, da se odloči obsoja način postopanja takomimovane opozicije, ker tak način kritike organizaciji ne more koristiti.

Tov. predsednik poda izčrpno poročilo o seji širjega sosveta, ki se je vršila dne 6. oktobra 1929. v Ljubljani.

Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja, kateri se soglasno sprejme.

Tov. blagajnik poda kratko poročilo o stanju društvene blagajne. — Za šolo Sv. Jurij v Slov. goricah se pooblasti tov. Vižintina, da pobira pri tamošnjem učitelstvu mesečno članarino ter jo pošlje društvenemu blagajniku.

II. Samoizobraževalni krožki zaradi pre zaposlenosti učiteljstva še niso zborovali.

III. Tov. Skala je predaval o važnosti spoznanja otrokovega duševnega razvoja. Stvarnemu in zanimivemu predavanju je posvetilo učiteljstvo veliko pozornost. Gospod predavatelj je žel obilo priznanja.

IV. Tov. predsednik apelira na učiteljstvo, da se naj ustanavljajo gospodinjke in kmetijske nadaljevalne šole, v katerih črpa kmetiska mladina za njo vелеvažno izobrazbo.

V. Prihodnje zborovanje bo meseca februarja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Velnar Jože, preds. Žigart Avg., tajnika.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 19. decembra 1929. v Slov. Bistrici.

Statistika: Učiteljstva v okraju 58, število članstva 58, navzočih 42, t. j. 72,5%, opravičenih 5, neopravičenih 11.

Predsednik Miloš Tajnik otvori zborovanje in z zadovoljstvom pozdravi članstvo, ki se je vključilo tako slabemu vremenu v tako častnem številu udeležilo zborovanja. Nadalje pozdravi tajnika Josipa Kobala, ki ga je poslalo poverjeništvu na to zborovanje. Bil nam je prav dobrodošel, da nam je lahko podal razna pojasnila.

Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja, h kateremu poda predsednik nekatere pripombe. Glede zaostankarjev se stori definitivni sklep. Po daljši debati se zapisnik odobri.

Tov. predsednik poda nato kratko poročilo o novem šolskem zakonu ter prosi tov. Kobala, da nam poda nekatera pojasnila k temu zakonu. Tov. Kobal poroča kratko o

predzgodovini tega zakona in daje na razna tozadevna vprašanja članstvu pojasnila. O zakonu se je pričela prav živahna debata in so bili sestavljeni razni predlogi.

Predavanje: Tovariš Čeh Branko predava o moderni delovni šoli in o svojih vtisih na ped. ekskurziji na Dunaju. Njegovo predavanje še spopolni tov. Ottilija Feigl, ki poroča o raznih hospitacijah na Dunaju. Predavanje obeh je bilo prav zanimivo, za kar jima predsednik izreče najlepšo zahvalo.

Tov. Miloš Tajnik poda nato statistiko naročnikov mladinskega lista »Naš rod« v tukajšnjem okraju. Vseh naročnikov je 767. Večinoma šol se je častno odrezalo, le dve šoli niso za list skoraj nič storile. Vsi na delo in število se lahko vzdigne na 1000. Bila je izražena splošna želja, da naj list redno o napovedanem času izhaja, in ne dani termin vedno odlaga. Debatiralo se je tudi o vsebini in o opremi lista.

Tajnik Kobal prečita poslanico Vlada K. Petroviča, ki se z odobravanjem vzame na znanje. Splošno se zahteva, da naj v naši organizaciji izostanejo vsi osebni spori, kar ne dela ugleda ne organizaciji še manj pa stanu.

Predlogi in resolucije: Predsednik Miloš Tajnik stavi nato sledečo resolucijo:

1. UJU naj stori vse potrebno, da bode izvršilni pravilnik k šolskemu zakonu v soglasju z zahtevami UJU.

2. Vzpostavi naj se odsek, ki bo stavil predloge za pravilnike k šolskemu zakonu.

3. UJU naj se kot stanovska organizacija zavzema pred vsem za materijalna vprašanja učiteljstva.

4. UJU naj bo pozorno pri preureditvi činov. zakona.

5. UJU naj skliče anketo, ki bo zakon globro proučila in sestavila izpreminjevalne in dopolnilne predloge.

6. Vse spletke in razdorane nakane naj pusti poverjeništvu UJU ob strani, posveča pa naj vse svoje moči zgolj stanovskim vprašanjem. Vsa druga vprašanja naj stopijo v ozadje.

7. Izjave, tako od strani opozicije kakor od poverjenišstva, ki ne dajejo jasne slike o bistvu vsakega spora in ne služijo razčiščenju razmer v organizaciji, pač pa begajo članstvo, naj »Učit. Tovariš« ne priobčuje. Vse te točke se od članstva soglasno sprejmejo.

Predsednik pozove odbornike in upravitelje tuk. šol na sestanek v soboto dne 28. decembra 1929., kjer se bo proučeval novi šolski zakon in se stavili tozadevni predlogi.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca februarja 1930. v Slov. Bistrici.

Miloš Tajnik, preds. B. Čeh, tajnik.

+ GORNJEGRADSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoje zborovanje 7. decembra 1929. v Rečici ob Savinji. Poleg običajnih točk je bilo na dnevnem redu:

1. Poročilo predsednika — tekoče zadeve.

2. Referat o kmetisko-nadaljevalnem šolstvu. Predaval g. profesor Krošl.

3. Mladinski tisk — dopisi.

4. Slučajnosti.

Statistika: Število članstva 38. Navzočih 22.

Predsednik Tov. Kotnik pozdravlja navzoče tovariše in tovarišice. Iskreno pozdravlja tov. Humarja in mu želi, da bi se v naši sredi prav dobro počutil.

Nadalje pozdravlja tov. nadzornika in mu v imenu društva iskreno čestita k imenovanju. Posebej pa še pozdravlja g. prof. Krošla, ki je prišel predavat o kmetijsko-nadaljevalnem šolstvu.

1. Predsednik omenja v svojem poročilu, da je opaziti v naši organizaciji neko trenje, ki pač ne bo v korist organizaciji. Obsoja delovanje nekaterih članov, ki se poslužujejo tajne agitacije proti poverjeništvu. Kritika je dobra, če je prava in povedana na pravem mestu.

Sedaj, ko gre za važna vprašanja, je pač treba pokazati, da smo edini. Držimo se načela: Vsi za enega — eden za vse!

Graja malomarnost nekaterih članov, ki vkljub večkratnim opominom niso poravnali članarine. Kakor pa je znano, tudi ne prihajajo na zborovanja. Take člane bo treba pač izbrisati. Mogoče bo kaj zamere; toda društvena blagajna je prazna. Kako pa pridejo drugi do tega, da bi plačevali za nje? Se ne gre samo zaradi članarine, gre se tudi za to, kako taki zaostankarji pojmujejo tovarištvo! Vse druge pa prosi, da redno plačujejo. Nadalje opozarja one tovariše in tovarišice, ki so podpisali »Izjavo« in prijavili svoj pristop k Učiteljski gospodarski poslovalnici, da poravnajo, kar so še na zaostanku, da se ta zadeva enkrat uredi.

2. Gospod prof. Krošl je predaval o gornjem predmetu, in sicer o potrebi kmetijsko-nadaljevalnega šolstva ter o njega ustanavljanju. Ob koncu predavanja je podal še tov. Rozman nekaj navodil, ki si jih je pridobil tekom let, odkar poučuje v kmetijsko-nadaljevalni šoli.

Tov. predsednik se gosp. predavatelju Krošlu zahvali za lepo in zanimivo predavanje.

3. Pri tej točki poda predsednik nekaj pojasnil o novem mladinskem listu. Prosi člane, da se naj z vso vneto oprimejo agitacije za »Naš rod«.

Nadalje opozarja člane, naj obenem pridno nabirajo članarino za Mladinsko Matico. To je učiteljska ustanova, zato je potrebno, da se pobrigamo za njo in tudi letos nabereimo čim več naročnikov. Saj je znano, da je pri nas ravno veliko pomanjkanje čtiva, ki bi bilo primerno za mladino. — Dopis je došel samo eden. Predsednik ga prečita in da nekaj pripomb, oziroma pojasnil.

4. Sklepi: »Člani učiteljskega društva za srez Gornjigrad zahtevajo soglasno, naj se vodi kritika proti vodstvu organizacije javno

Kupujte in priporočajte

doma e proizvode:
ADRIA
prašek
za pečivo in
vanilni sladkor

v »Učit. Tovarišu« ter obsojajo tajno beganje posameznih članov z raznimi okrožnicami. — Predlog je bil stavljen po tovarišu predsedniku in soglasno sprejet.

Tov. Dolinarju se na predlog predsednika pošlje pismena zahvala za njegovo delo, ki ga je storil v prid gornjegradskega učiteljskega društva kot bivši predsednik.

Na prihodnjem zborovanju, ki se bo vršilo v Šmartnem ob Dreti, bo referiral tov. Rozman.

Predsednik se zahvali tovarišem in tovarišicam za pazno sodelovanje in zaključil zborovanje.

Zorko Kotnik, preds. Petrač Fran, tajnik.

+ LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo izredni občni zbor dne 4. jan. 1930. v osnovni šoli na Rakeku.

Statistika: Članov je 99, navzočih 52, t. j. 52%.

Situacijsko poročilo: Začetkom leta je bilo premeščenih mnogo tovarišev(ice), ki so prišli, odnosno odšli od nas. Izmed teh jih je mnogo, ki se niso odjavili in tudi še ne prijavili. Vsled tega je trenutno stanje učiteljskega društva v okraju neizvestno. Do sedaj so se na novo prijavili 3 tovarišice in 5 tovarišev. — Vzrok današnjemu izrednemu občnemu zboru je odstop odbora. Poleg tega je nujno potrebno razčiščenje nastalih nesporazumov med opozicijo in poverjeništvom na eni, ter razmerje društva do obeh na drugi strani. Predsednik je v ta namen povabil tov. poverjenika A. Skulja, da pojasni stališče poverjenišstva. Da se razčisti nastalo nesoglasje, in da dobi novi odbor navodila v bodočem poslovanju z vodstvom organizacije je glavni namen današnjega zbora. Tajnik prečita »Dokaze«, katerim je odgovarjal tov. poverjenik. Po govoru tov. Doljana za opozicijo in tov. Doljaka proti opoziciji, je bila dana na glasovanje resolucija tov. Mercina Fr., ki odobruje stališče poverjenišstva in odklanja »Dokaze« opozicije. K tej točki so se udeležili debata tovariši Stravs, Dolgan, Mercina Fr., Jezeršek, Šušteršič in Doljak.

2. Volitve so se vršile po listkih. Izvoljeni so v odbor: Stravs Karel, predsednik; Hladnik Leopold, podpredsednik; Hrastnik Rado, tajnik; Doljak Valentin, blagajnik; odborniki: Modic Alojzija, Bezeljak Marija, Mercina Danica, Kobal Jožica, Strehovec Franc in Vončina Jože. Namestniki: Mercina Franc, Deželja Davorinka in Šušteršič Jože; pregledovalca računov Kenič Andrej in Cibic Franjo. Delegati: Doljak Valentin in Hladnik Leopold; namestnika: Berlan Julija in Modic Marija.

3. Sledi referat tov. Deželove »Naša prva knjiga«. Tov. je podala v svojem izjavljanju sliko med staro in novo metodo, ki jo je sama preizkusila.

4. Pri slučajnostih so bile sprejete resolucije, ki smo jih poslali poverjeništvu v znanje in zadržanje.

Stravs K., t. č. preds. Hrastnik R., t. č. tajnik.

Nove knjige.

—k Primili smo prvi broj šestogodišnja »Ženskega Lista« mesečnika za modu, zabavu i kućanstvo za januar 1930. Već prošlim brojem za decembar 1929. započeo je »Ženski List« donošati cijelu stranicu našeg lijepog narodnog veza u bojamu, pa je to u ovoj godini nastavio. Uz vez dodan je i tumač, pa je na taj način pružena mogućnost svakoj ženi, da sama izveze razne lijepe naše ručne radove. »Ženski List« uređuje gdja. Zagorka; izlazi jednom mjesečno, a pretplata mu je 45 Din na tri mjeseca. Naručuje se kod Uprave »Ženski List«, Zagreb, Samostanska ul. 2/I.

—k Josip Korban: Mihčev Mihec. V Gosričar & Leskovškovi založbi je izšla nova mladinska knjižica pod gornjim naslovom, ki obsega doživljaje vaškega paglavca Mihčevega Miha in njegovega prijatelja pred svetovno vojno, ko sta še obiskovala šolo. Mihčev Mihec je navihanez skozi in skozi. Mnogo boljši tudi ni njegov tovariš. Ugajnjata razne vragolije in prejemata za plačilo marsikatero »gorko«, kakor je že to na deželi bilo in je deloma še sedaj običajno. Kljub vsemu temu pa dečka nista pokvarjena. Ljubezen do očeta in do doma ni izumrla ljubezni vsled pogostih in čisto celo krivičnih batin. — Kako sta doraščala po šolski dobi in kaj doživljala med vojno na fronti, o tem pisatelj molči. Oba zopet vidimo po vojni kot zrelo moža, ko ju je ljubezen do domačega kraja in do svojcev privela zopet pod rojstno streho. Poštenost in zvestoba dani besedi omogoči nekdanjemu nepridipravu Mihecu, da reši rusko begunsko družino iz skrajne bede, sebi pa zagotovi dobro bodočnost tam ob našem Jadranu.

To je vsebina 56 strani drobne knjižice. Josip Korban je že dovolj znan našim javnosti kot dober mladinski pripovedovalec. Mladina rada seže po njegovih knjigah. Tudi Mihčev Mihec ji bo všeč. Zakaj jezik mu teče gladko, dejanja se vrste naglo. Brez dvoma je Korban najmočnejši in čisto tudi naravnost originalen v dialogu. Pri tem pa ne postane dolgočasen in prazen, ampak prav zabaven in jednat. Še odraslega posili k smeju. Knjižica stane vezana z Gasparijevo naslovno stranjo 18 Din. Priporočamo. — ski.

Kratka vsebina igrakaza »Desetnik in sirotica« je ta: Gorska vila zmami desetnika v Triglavsko pogorje. Desetnika najdejo prtljavecji in ga povabijo v svojo palačo — jamo. V Triglavskem pogorju je vznemirjal

Knjižica je izšla v samozaložbi. Natisnila jo je Učiteljska tiskarna. Napevi se dobe v Učiteljski knjigarni in pri avtorju na Vini. — P. B.

* Ta dopis je bil namenjen za »Prosveto« ter se je priobčitev iz tega razloga zavlekla. Ker zaradi ureditve uredniškega vprašanja »Prosveta« ne izide, priobčujemo poročilo v »Učit. Tov.«, da še bolj ne zakasni.

Ahčin Hilda, Studenc-Ig, Benkovič Ladislav, Murska Sobota, Cvetko Ivan in Jazbec Marta iz Maribora, Čič Albin, Ivanjci, Gačnik Janko, Guštanj, Hofbauer Alojzij, Hrastnik, Horvat Rudolf, Škofja Loka, Gobec Regina in Mrovlj Slavko iz Slovenjgradca, Jurčec Ivan, Trbovlje, Klemenc Franjo in Zlatič Leo iz Sevnice, Podgornik Franc, Čr-

Gačnik.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja garderobe priporoča: **Wallet Express**, Ljubljana Stari trg 19.

Reberod
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 4

Drž. uradnikom tudi proti plačilu
na obroke

Velika izbira igrač,
galanterijskega bla-
ga in **gramofo-
nov**, kakor tudi
žepnih predmetov
in raznih kovčegov.

Ženini - neveste!
Najcenejše in najboljše:
madrace, feder-madrace, otomane, divane, fotelje in garniture vam nudi:
F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg 6.

Brezprimerno za preprečevanje in za odpravljanje prehlajenja, nahoda, grlobola, vnetja krljls, akutnih in kroničnih katarjev, hripe, influence, naluhe, zasoplosti itd. Poizkusite vsaj eno škatlico pravih razkužilnih **PASTILJ**

da se uverite o njihovi čudoviti učinkovitosti.

Toda pazite in zahtevajte jih v vseh lekarnah in drogerijah **samo v škatlicah z napisom**

» **VALDA** «

šolske zvezke

po niskih cenah, in
najboljšega papirja
s pivnikom izdeluje

Samo dobre
kvalitete!
za promenado
za cesto
za močno rabo
za turistiko
za lov
za smučanje.

Cenjeno
učiteljstvo
uživa še
vedno že
znane
plačilne
ugodnosti.
Zahtevajte cenik!

*Tirolski in češki loden v veliki
izbiri priporoča*

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Pelikan - Normbarve

Edini tvorničar:

GÜNTHER WAGNER
HANNOVER IN DUNAJ

Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, **telovnike**, (vestje), žepne robce, **kravate**, ovratnike, **srajce**, šifone, glote, čipke, vezenine, gumbе, DMC prejice, ročne torbice, aktove, dežnike, športne ter toaletne potrebščine samo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

—k Nova Literatura. Izišao je dvanaesti broj časopisa »Nova Literatura«. Posvećen je mladoj pripovetki. Donosi šest izabranih radova A. Neverova, Anne Seghers, Ivana Olbrachta, Sergeja Semjonova, Mariette Saginjan i Michaela Golda. Uz to obilnu kulturnu i literarnu kroniku. Uz ovaj broj priložen je i godišnji registar časopisa. Dobija se u svim knjižarama kao i u administraciji »Nove Literature«, Beograd, Knežinje Ljubice ulica 28/III. Cena pojedinom broju 6 Din. Može se dobiti i komplet časopisa u ukusno platnenom povezu i umetničkom omotu. Cena 85 Din.

—k Franjo Lovšin. Desetnik in sirotica. Mladinski igrokaz s petjem v treh dejanjih.

Naš mladinski prijatelj je zopet obdaril našo mladinsko literaturo s krasnim delom. Lepi in vzgojni so njegovi »Veseli pastirčki«, ki so izšli o Vuzmu, a še vse kaj drugega pa je ta igrarica. Česa boljše nam pisatelj sploh ni mogel nuditi in morda ni preveč, ako rečem, da česa tako lepega in vzgojnega za mladino Slovenci še nismo imeli. Avtor je spesnil že marsikatero priložnostno pesem in spisal marsikatero igro za domači oder; vselej je bilo dobro, kar je ustvaril, a s tem delom pa si je splel naravnost lavoriko.

Čujemo tožbe, da smo na mladinskih spisih in igrah zelo revni, pa morda nismo tako revni, imamo jih, le žal, da ne dosežemo smotra, to je, da niso za mladino. »Desetnik in sirotica« pa odgovarja v vsem mladinskemu duhu in je primerna zlasti za sedanjost, dobo, ki je zelo mrzlo razumna, brez srca in srčne kulture. Knjižica je prepojena z milino, nežnim čutom, s posebnim čutom usmiljenja do sirot, česar ne najdemo vsak dan. Prepričan sem, da bo igra ugajala mladim in starim in smo je lahko veseli. Že če jo samo čitaš, imaš užitek, kjerkoli knjižico odpreš. Čitaš jo lahko še in še, kam li, ako si jo videl uprizorjeno. Igrala se je na več odrih, med drugim dvakrat na Barju. Povsod je ugajala zelo. Povpraševanje po igrici je bilo tako veliko, da se je avtor slednjič odločil, da jo da v tisk.

Kratka vsebina igrokaza »Desetnik in sirotica« je ta: Gorska vila zmami desetnika v Triglavsko pogorje. Desetnika najdejo pritlikavci in ga povabijo v svojo palačo — jama. V Triglavskem pogorju je vznemirjal

pritlikavce gorski mož. Desetniku se posreči, da ga prepodi s pomočjo pritlikavcev, zato ga izvolijo svojim kraljevičem in mu sezidajo grad v jami.

Glavno ulogo v igri ima sirotica, ki veliko trpi pred mačeho. Gorska vila nagovori desetnika-kraljeviča, naj reši sirotico, kar on stori in odpelje sirotico v svoj grad.

Ako se igralka sirotice dobro vživi v svojo ulogo, vzbudi v slehernem očesu gledalcev solze. Krasni prizori se vrste drug za drugim v tesni zvezi in vzdržujejo občinstvo v stopnjujoči se napetosti do konca igre.

Igra je spisana v vezani besedi, zato se je otroci zelo radi uče.

Vezava knjižice je lična, tisk lep, naslovna slika Gasparijeva izborna pogodena. Iz nje je razvidno sočutje do sirotice in njene gorja.

Vsem šolskim knjižnicam in vsem otroškim in mladinskim odrom bodi igra toplo priporočena. V 1. in 2. razredu je pri priporočevalnem stvarnem pouku vsebina knjižice nad vse hvaležno gradivo. Otroci jo poslušajo odprtih ust in jo pripovedujejo potem z vsemi podrobnostmi.

Knjižica je izšla v samozaložbi. Natisnila jo je Učiteljska tiskarna. Napeci se dobe v Učiteljski knjigarni in pri avtorju na Vini. — P. B.

Zadružno-knjigovodstveni tečaj učiteljstva pov. UJU, Ljubljana*.

V dopoldanskih urah III. samoizobraževalnega tečaja UJU v Ljubljani so se vršila predavanja bolj teoretično informativnega značaja in so imele tak značaj tudi debate o načelnih vprašanjih — v popoldanskih urah pa se je letos prvič prešlo na bolj praktično in bolj realno stran samoizobražbe.

Od 2.—6. ure, včasih še dalje, se je pod spretnim vodstvom našega agilnega tovariša

* Ta dopis je bil namenjen za »Prosveto« ter se je priobčitev iz tega razloga zavlekla. Ker zaradi ureditve uredniškega vprašanja »Prosveta« ne izide, priobčujemo poročilo v »Učit. Tov.«, da še bolj ne zakasni.

Gruma vršil zadružno-knjigovodski tečaj. Knjigovodstvo je zelo spretno poučeval tov. Grum sam. Niso pa bila to zgolj predavanja: udeleženci so dobili različne tiskovine ter se vadili v zapisovanju po dvostavnem ameriškem knjigovodskem sistemu. Na enak način so se udeleženci seznanili tudi z vodstvom zadrug; v to svrhu je pritegnil tov. Grum strokovnjaka v osebi g. Schiffrerja, revizorja pri Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani. Zgodovino in pomen zadružništva je z veliko spretnostjo podal g. Trček, ravnatelj že omenjene Zveze.

Kako zanimiva so bila predavanja na zadružno-knjigovodskem tečaju kaže dejstvo, da so se ga udeleženci kljub udeležbi na 3—4 ure trajajočih dopoldanskih predavanjih in diskuzijah udeleževali točno in skoraj vedno polnoštevilno, čeprav je trajal popoldanski tečaj stalno nad 4 ure.

Medtem, ko je bila večina udeležencev na dopoldanskih predavanjih iz Ljubljane in bližnje okolice — so udeleženci zadružnega tečaja prišli od vseh strani naše ožje domovine, od Prekmurja do Mežiške doline — od Maribora do Ljubljane — Krškega polja do Gorenjske in Notranjske — kar najbolje kaže naslednji seznam udeležencev:

Ahčin Hilda, Studenc-Ig, Benkovič Ladislav, Murska Sobota, Cvetko Ivan in Jazbec Marta iz Maribora, Čič Albin, Ivanjci, Gačnik Janko, Guštanj, Hofbauer Alojzij, Hrastnik, Horvat Rudolf, Škofja Loka, Gobec Regina in Mrovlje Slavko iz Slovenjgradca, Jurčec Ivan, Trbovlje, Klemenc Franjo in Zlatič Leo iz Sevnice, Podgornik Franc, Čr-

mošnjice, Rus Emil, Kamnik, Srebrnič Franc, Ljubljana, Stojkovič Heda, Cerklje-Krka, Tratar Marjan, Sv. Križ pri Ljutomeru, Vidmar Slava, Leskovec in Volarič Ivanka, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah.

Na vse strani Slovenije poleti po hvaležnih udeležencih prvega učiteljskega zadružnega tečaja zadružna ideja med naš narod. Začetek je narejen. Vodstvo, predavatelji, kakor tudi predvsem udeleženci so z uspehi zadovoljni in želijo, da se vrši enak tečaj tudi v prihodnjih poletih na še širši in temeljitejši podlagi po motu: s praktičnim delom za socialno in gospodarsko povzdigo slovenskega naroda in jugoslovenske države. To bodi prva in glavna parola učiteljev, ki res čutijo socialno in se hočejo udeleževati nacionalno.

Gačnik.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Ne samo

REKORD v kvaliteti pri nizki ceni, temveč, kar je še važnejše, **REKORD ZADOVOLJSTVA**

dosežete, ako kupujete po kreditnem sistemu

pri

manufakturi

Rekord
LJUBLJANA
Selenburžova ulica 4

Za jesen in zimo!
kupite volneno blago za obleke, plašče, suknje itd.

pri
Novaku
spec. trgov. sukna
Ljubljana 15
Kongresni trg šte. 15

Najbolje in najceneje

Dr. L. uradnikom tudi proti plačilu na obroke

Oglejte si veliko izbiro!

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše:

madrace, feder-madrace, otomane, divane, fotelje in garniture vam nudi:
F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg 6.

Brezprimerno za preprečevanje in za odpravljanje prehlajenja, nahoda, gribole, vnetja krljca, akutnih in kroničnih katarjev, hripe, influence, nahuhe, zasoplosti itd. Poizkusite vsaj eno škatlico pravih razkužilnih **PASTILJ**

"VALDA"

da se uverite o njihovi čudoviti učinkovitosti.

Toda pazite in zahtevajte jih v vseh lekarnah in drogerijah samo v škatlicah z napisom

"VALDA"

Tovarna pohištva

I. I. Naglas, Turjaški trg 6

prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Za smučarje!

Tirolski in češki loden v veliki izbiri priporoča

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Šolske zvezke

po nizkih cenah, iz najboljšega papirja s pivkom izdelane
UČITELJSKA TISKARNA
Franciškaška ul. 6

KARO
industrija čevljev

Samo dobre kvalitete! za promenado za cesto za močno rabo za turistiko za lov za smučanje.

MARIBOR
Koroška cesta 19.

Cenjeno učiteljstvo uživa še vedno že znane plačilne ugodnosti. Zahtevajte cenik!

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

Račun pošne hran. št. 10.797. registrirvana zadruga z omejenim jamstvom. Račun pošne hran. št. 10.797.

Vabilo

XXXVII. rednemu občnemu zboru

ki bo

dne 2. februaria 1930. ob 10. uri v zadrudni pisarni v Ljubljani,

Franciškańska ulica št. 6

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o zadrudnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega poročila Zadrudne Zveze v Celju in ukrepi zaradi istega.
3. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1929.
4. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.
5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v zmislu § 24. zadrudnih pravil sklepčen brez ozira na število navzočnih zadrudnikov.

Načelstvo.

1. Poročilo načelstva o zadrudnem poslovanju.

Po XXVI. rednem občnem zboru (dne 2. februaria 1929.) se je konstituiralo načelstvo v svoji seji istega dne takole:

Načelnik: Keceļ Alojzij, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Režek Juraj, učitelj v p.; blagajnik: Sadar Vendelin, učitelj v p.; člani: Furlan Jakob, nadučitelj v p; Likozar Anton, nadučitelj v p.; Zupaničeva Vita, strokovna učiteljica v p.; vsi v Ljubljani.

Zadruga je član „Zadrudne Zveze v Celju“, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo.

Načelstvo je imelo v teku poslovnega leta 13 sej.

Zadruga uraduje razen praznikov vsak četrtak in vsako soboto od 16. do 18. ure.

Ob koncu leta 1928. so bili 684 zadrudniki s 55.007 deleži; leta 1929. je pristopilo na novo 55 zadrudnikov s 45.615 deleži; konec decembra 1929. pa je postala pravoveljavna odpoved 40.446 deležev; izstopilo je 10 zadrudnikov; tedaj je ob koncu leta 1929. 729 zadrudnikov s 60.176 deleži. Odpovedani deleži se izplačajo proti predložitvi zadrudne knjižice.

Ob koncu leta 1928. je bilo 230 hranilnih knjižic v vrednosti Din 674.763-90, na novo se je izdalo 10 hranilnih knjižic, uničilo pa 8; ostaneta torej 232 hranilni knjižici v skupni vrednosti Din 731.881-67.

Zneski do Din 2000-— se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske nad Din 2000-— pa velja mesečna odpoved.

4. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.

Nadzorstvo se je konstituiralo v svoji seji dne 2. februaria 1929.

Načelnik: Gale Fran, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Skulj Fran, šol. nadzornik v p.; člani: Ambrožič Josip, učitelj; Flere Fran, učitelj; Maroutova Minka, šolska ravateljica v p.; vsi v Ljubljani.

Dne 7. aprila 1929. je umrl načelnik Gale Fran. S sklepom načelstvene seje z dne 13. aprila 1929. se je vpoklical v nadzorstvo namestni član Levec Janez, šol. upravitelj v p. v Ljubljani. Nadzorstvo se je 18. aprila 1929. na novo konstituiralo tako, da je bil izvoljen za načelnika Skulj Fran, za njegovega namestnika pa Levec Janez.

Dne 18. aprila, 20. julija, 26. oktobra 1929. ter 11. januarja 1930. je nadzorstvo izvršilo glavno revizijo.

Prepričalo se je, da posluje načelstvo uspešno, vsestransko po pravilih in da se računski zaključek za poslovno leto 1929. poplača ujemaa s knjigami, prilogami in blagajniškim stanjem.

Zato predlaga:

XXVII. redni občni zbor izvoli odobriti računski zaključek Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrirvane zadruga z omejenim jamstvom, za poslovno leto 1929. ter podeliti načelstvu absolutorij.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1930.

Načelnik: Načelnikov namestnik:

Fran Skulj s. r. Janez Levec s. r.

Za nadzorstvo:

Člani:

Fran Flere s. r. Minka Maroutova s. r. Josip Ambrožič s. r.

5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo:

Volita se po dva člana v načelstvo in nadzorstvo.

Volita se po dva namestna člana v načelstvo in nadzorstvo.

6. Pregled

o prometu in uspehu za čas od 1. januarja 1926. do 31. decembra 1929.

Poslovno leto	V teku leta						Ob koncu poslovnega leta																	
	vplačanih deležev		vloženo		novih dolžnikov		danib posojil		zadrudnikov		deležev		vlog		posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva			
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p		
1926	59	737	50	15	301631	19	221	454900	—	569	8100	—	229	511311	90	229	528761	39	3522	63	1450	—	16938	29
1927	59	737	50	9	115641	07	120	465550	—	612	8612	50	232	623285	92	267	639519	66	3672	91	1700	—	21022	50
1928	79	987	50	12	168403	33	144	459500	—	684	9475	—	230	674763	90	317	678109	51	8049	80	1650	—	29230	30
1929	55	687	50	10	230956	16	130	569500	—	729	9687	50	232	731881	67	329	742271	55	9985	98	1850	—	39326	28